

כתבי שמואל ק. מירסקי ז"ל

רשימה ביבליוגרפית מושלמת ומעודכנת*

אריה פטריקובסקי

א. ספרים

פירוש ר' יהונתן הכהן מלניל על המשנה והרי"ף מסכתות מגילה ומועד קטן **.

שאלות דרב אחאי גאון עם שני פירושים קדמונים מכ"י עם חלופי נוסחאות ע"פ... עשרה כת"י... של השאלות ומנחת שמואל עם ביאורים והערות. הוצאת המכון סורא בהשתתפות מוסד הרב קוק ירושלים. כרך א, בראשית, תש"ד; כרך ב, בראשית, תשכ"א; כרך ג, שמות, תשכ"ד; כרך ד, ויקרא, תשכ"ו.

הוצאות על ההוי במדינת ישראל, הוצאת סורא, ה'תשכ"ב, 171 ע.
סיומי המסכתות במשנה ובתלמוד הבבלי — ספר ההדרנים. ירושלים — ניו-יורק, תשכ"ב. 294 עמ' ומבוא באנגלית.

מבאות למשנה חוברת א' מבוא כללי, תשכ"ה, 1965. 102 עמ'.
שבלי הלקט השלם לרבנו צדקיה ב"ר אברהם הרופא, יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י שנכתב בשנת כ' לאלף הששי בחיי המחבר עם שבילי שבלי הלקט באורים והערות ומבוא (עמ' 3—74), סורא ירושלים-ניו-יורק, תשכ"ו, 438 עמ'.

ב. מאספים, יסד וערך

אישים ודמויות בחכמת ישראל באירופה המזרחית לפני שקיעתה. הוצאת עוגן, תש"ט. 437 עמ'.
תלפיות. רבעון לעניני הלכה, אגדה ומוסר היהדות, כרכים ח"ט תשכ"א — תשכ"ה. ישיבה אוניברסיטה ניו-יורק.

* בספר היובל לרבי מו"ר זצ"ל (ספר יובל לכבוד שמואל ק. מירסקי למאת שלשים שנה לעבודתו הברוכה בשדה המדע והרבצת התורה באמריקה, בעריכת ד"ר שמעון ברנשטיין וד"ר גרשון א. חורגין ניו יורק תשי"ח) נתפרסמה ביבליוגרפיה על ידי מר ט'וביהן פרשל (שם עמ' 539-558). הביבליוגרפיה הבאה הגה בעיקרה המשך והשלמה לביבליוגרפיה הקודמת. כל מקום שנוכרת להלן רשימה זו נציינה: „רשימה ראשונה“. הגני להודות בזה לפרופ' מ. תבצלת על כמה הערות חשובות שהעיר לי בעבודה זו.
** יצא לאור בשנת תשט"ז כספר בפני עצמו. עיין ברשימת פרשל.

סורא. מאסף למחקר ולעיון בבעיות ישראל והעולם בעבר ובהווה, כרך ד' תשכ"ד. מכון למחקר ולהוצאת ספרים סורא. ירושלים וישיבה אוניברסיטה, ניו-יורק.

פרק"ג. בטאון האקדמיה העברית באמריקה, כרך ג', תשכ"ג; כרך ד', תשכ"ו. ההסתדרות העברית באמריקה, ניו-יורק.

ג. מאמרים ומחקרים

תרפ"ז

דברי בקורת, "המשפט", כרך א', חוברת א', "הדאר", גליון כ"ד.

תרצ"ו

שיחות ומדרשות, "ניר", עמ' 37-38 [נדפס גם ב"הדאר" שנה י"ד, גליון לט, תרצ"ו (ברשימה הראשונה)].
נכסי מלוג ונכסי צאן ברזל (נכתב מפי הרב ע"י תלמידו יוסף טבצניק), "ניר", שם.

תרצ"ח

רבי שמואל מאהיליווער — טעאָרעטיקער און פראַקטיקער, צום פערציגסטן טען יאַרצייט. מזרחי פאָלקס-ביבליאָטעק, תרצ"ח. 29—40.

תש"ב

שיחת פרידה, "ניר".

תש"ג

מניו יורק עד רמת גן, "הצפה", יום ו', י"ב מנ"א.

תש"ב

שאלו לנתיבות עולם, "ניר", עמ' ט—יב.

תשט"ז

פעולת ההסתדרות העברית באמריקה (מתוך דברים בפתחת הועידה הכ"ז בי"ב בתמוז), "הצפה", כ"ז תמוז [פורסם גם ב"עם וספר" (גליון תמוז'אב) ברשימה הראשונה]

תשי"ז

על החודש העברי, "הדאר", גליון כב.

תשי"ח

ישראל וירושלים, "הדאר", גליון כח.

תל אביב-יפו, "הדאר", גליון לב.

רומא וירושלים, "הדאר", גליון לה.

בוינה המנוונת, "הדאר", גליון לו.
 הרהורים לראש השנה, "הדאר", גליון לח.
 עיר הבחירה (ירושלים, בעיותיה, וייעודה. א.), "הצפה", י"ט סיון,
 תשי"ח.

בכרך גדול של רומי, "הצפה", כ"ה סיון.
 בתחומי תל אביב ויפו, "הצפה", כ"ה תמוז.
 ירושלים בעיותיה ויעודה כעיר הבחירה, "הצפה", מנ"א.
 עם בתשובתו, "הצפה", כ"ז אלול.
 חגים גדולים, "הצפה", כ"ט אלול.

תשי"ט

אהרן צייטלין, "הדאר", גליון יד.
 הלכה ואגדה, "הדאר", גליון יא.
 באורו של חג, "הדאר", גליון כ"ג.
 הזקן והים "הצפה", י' חשוון.
 ניגון נפשו של מ. ריבולוב, "הדאר", גליון כט.
 חג הסוכות וסמליו, "הדאר", גליון לט.
 שני לילות, "הצפה", י"ד ניסן, תשי"ט.

תש"ך

ח. נ. ביאליק על חכמת ישראל בעברית, "פרקים", כרך ב, תשרי,
 עמ' 1—4.

מדינת ישראל בתודעה היהודית, "הדאר", גליון ט.
 וראיתם אותו (לדמותו ולזכרו של הגרא"י הרצוג זצ"ל), "הדאר", גליון
 יג.

זלמן שז"ר איש השירה והשירות, "הדאר", גליון טו.
 הרהורים על המשבר בבתי הספר, "הדאר", גליון יט.
 יום צאתך מארץ מצרים, "הדאר", גליון כב.
 ברכת התורה, "הדאר", גליון כז.
 תורת ארץ ישראל והגולה, "הדאר", גליון לו.

תשכ"א

פתח דבר ל"ספר הנייר", הוצ' הרב גרשון אפפעל, ניו-יורק, תשכ"א,
 עמ' 7—8.

פתח דבר לספר תולדות ר' יצחק אלחנן ספקטור, על ידי הרב ד"ר
 אפרים שימוף עמ' v—viii.

טיב גיטין וקידושין בתורה שבכתב ותורה שבע"פ, "סיני", שנה 24, כרך
 מח, עמ' קסח—קפו, ובחוברת תורה שבעל פה (הרצאה בכנס התורה שבע"פ),
 עמ' כג—מ.

תקנות גאוני פחנא, "ספר היובל לכבוד הרב ד"ר שמעון פדרבוש",
 ירושלים תשכ"א, עמ' קסא—קסד.
 ביאורי רי"א שטיין על הסמ"ג, "תלפיות", כרך ז', חוברת ב—ד, תשרי,
 עמ' 317—359.

צורר מכתבים מכ"י של ר' יצחק אלחנן זצ"ל, שט, עמ' 213—214.
 יסוד העבודה בחסידות (מאתים לפטירת הבעש"ט זצ"ל), "תלפיות", עמ'
 438—507.

תורה שבכתב ותורה שבעל פה (הדרן לסיום הש"ס הגדול, באלול תש"ך),
 "אור המזרח", שנה ח', חוברות א"ב, עמ' 31—42.
 שכחת התורה וחידוש ייטודה, "הדאר", גליון כו.
 על הברייתא דר' אליעזר ומדרש אגור, "הדאר", גליון לט.

תשכ"ב

התורה והעם, "הדאר", גליון ד.
 חג האביב, "הדאר", גליון כד.
 חישוב דרכים (במלאת שישים שנה לייסודו של "המזרחי"), "הדאר",
 גליון כה.

יהי ביתך בית ספרים, "הדאר", גליון ל.
 גברא רבה (עם פטירתו של הרב י. ל. מימון), "הדאר", גליון לד.
 העברית בישראל ובתפוצה, "הדאר", גליון לו.

תשכ"ג

פירוש ר' יהודה ענו על הרי"ף מסכת יומא, "ספר יובל לישראל אלפנביץ",
 ירושלים, עמ' קנד—קסח.
 דורנו על פרשת דרכים, "פנים אל פנים", מס' 188, ג' בכסלו.
 התורה והעם, בספר "ציון מן התורה", בעריכת הרב צ. תבורי, ניו-יורק,
 עמ' שמ—שמח.

ארץ אבות, שם, לא—לה.
 לסיום מסכת חגיגה, "שנה בשנה", תשכ"ג, עמ' 235—277 (הועתק מספר
 סיומי המסכתות בש"ס).

סיומי המסכתות בסדר קדשים ומדרשי ההלכה, "סיני", כרך נב, עמ' יט—
 כו, קי—קכ. ובחוברת מיוחדת "תורה שבעל פה", עמ' נא—ע.

שבלי הלקט לר' צדקיה ב"ר אברהם הרופא (מכ"י שנכתב בחיי המחבר)
 "תלפיות", כרך ה, חוברת ג"ד, עמ' 253—306.

ביאורי ר' יצחק אייזיק שטיין על הסמ"ג מכ"י, שם, עמ' 420—450.
 י"ג המדות שהתורה נדרשת בהן ופרשנות המקרא, מקורות הברייתא
 חמדות כמבוא לספרא. הלל התקין שבע מדות, אור המגילות הגנוזות. פשט או
 דרש. מנין המדות. גוף הברייתא די"ג מדות, "פרקים", כרך ג, תשכ"ג,
 עמ' 13—50.

משה הס על התורה שבעל פה, "הדאר", גליון לט.
 מדים ובגדים, "הדאר", גליון מ.
 היהדות על פרשת דרכים, "הדאר", גליונות י, יא.
 ישראל אפרת בן השבעים, "הדאר", גליון ל.
 ישראל והעולם, "הדאר", גליון לה.
 ההלווייה (דפים מיומן), "הדאר", גליון לו.
 צדור מכתבים, "הדאר", גליון לח.

תשכ"ד

מדרשי הביאורים על התורה, "סורא", תשכ"ד, עמ' 69—104.
 ישיבות בבל והשפעתן על חיי עמנו, "שנה בשנה", עמ' 200—221.
 מהכנסת לבתי כנסת, הרהורים ליום העצמאות תשכ"ד, "הצפה", ד' אייר.
 דגלי כן תרים (רשמי תייר בחג העצמאות), "הצפה", יום ו' י"ב אייר; וכן
 "הדאר", גליון כד.

איש המוסר (על ר' הירש לויתן מסלבודקה), "הדאר", גליון מ.
 איגרות הרב בן ציון עוזאל ורשמי זכרונות, "הדאר", גליון ז.
 הספדן הירושלמי שלא נספד (מדמויות ירושלים), "הדאר", גליון יט.
 בימים גדולים, "הדאר", גליון ל.

תשכ"ה

מקומה של מסכת ראש השנה בסדר מועד (הרצאה בכינוס הארצי לתורה
 שבעל פה), "סיני", כרך ג"ה, עמ' א—ה, ו"בתורה שבעל פה", הוצאת מוסד
 הרב קוק, ירושלים, תש"ה, עמ' לג—לט.
 רבי ישעיה מטרני ובעל שבלי הלקט, "תלפיות", כרך ט, חוב' א"ב,
 כסלו, תשכ"ה, עמ' 49—109.

יש נחל ומנחיל (ליובלו של הרב אליעזר סילבר), שם, עמ' ז—ח.
 למהותו של המדרש סדר אליהו, "שנה בשנה", תשכ"ה, עמ' 215—223.

על מות הרעיה, "הדאר", גליון ו.
 בית אשה, "הדאר", גליון ו.
 אשת חיל, "הדאר", גליון י.

תשכ"ו

מבוא לסדר עולם. סקירה מדעית על טיב המדרש, מהדורותיו השונות ותגובות חכמים על מהדורא זו בשעתה. נספח בראש מהדורת צילום של מדרש סדר עולם שבהוצאת דב בר ראטנר עמ' ג-טו; הקדמה למדרש עשר גלויות, שם, בסוף הספר (3 עמודים).

וקראת לשבת ענג (סימפוזיון על דמות השבת במדינת ישראל), גיליון, תשרי, גליון כג-כד, עמ' 33-34.

על ספר השאילתות: טיבו ומהותו בדפוס ובכ"י, "ספר הקונגרס של האגוד העולמי למדעי היהדות", 8.8.66.

תרגום מארמית לעברית בספרות המדרש והגאונים, "פרקים", כרך ד, תשכ"ו, עמ' 9-28.

רבי אשתורי הפרחי איש בית שאן, "תורה שבעל פה", הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים, תשכ"ו, עמ' נא-נט.

ספרי חוקים — ספרי למוד, "שנה בשנה", תשכ"ו, עמ' 203-216.
 הדור בראי הראי"ה זצ"ל, "אור המזרח", כרך טו, חוב' ב, עמ' 101-105.
 ר' מרדכי צורך סלומון, "הדאר", גליון א.

שולחן ערוך אבן העזר מבוואר מחדש עם הקדמת המבאר. הטכסט והבאור בשם "באר שמואל". "סיני", כרך נה, עמ' קצו-קצח; נתפרסם גם בקובץ "רבי יוסף קארו", עיונים ומחקרים במשנת מרן בעל ה"שלחן ערוך", בעריכת ד"ר יצחק רפאל, הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים, תשכ"ט, עמ' ריב-רמ.

תשכ"ז

שד"ל בראי דורנו, "בצרון", כרך נה, חוברת א (261).
 המקרא בימי התנאים והאמוראים, "שנה בשנה", עמ' 145-152.
 שלום בארון וצבי וולפסון במפעלס המדעי, "הצפה", יום ששי, ט שבט, תשכ"ז.

שנים מגדולי חכמי ישראל באמריקה, (משהו על מפעלותיהם המדעיות של שלום בארון וצבי וולפסון. דברים שנאמרו בפתיחת המושב הי"א של האקדמיה העברית, שנתקיים בוועידת היובל של ההסתדרות העברית באמריקה, שנערכה בימי יא יג בטבת תשכ"ז, בלוגג ביטש, ני. י.), "הדאר", תשכ"ז, גליון יא.

עיר החזון והאם לישראל, שם, גליון טו, סיון תשכ"ז.
 שבת צורך הגוף או צורך הרוח, פרסום כנס התורה שבעל פה.
 נס וחזון, "הצפה", יום ה' כז תמוז.
 אמונה ושירה, "הצפה", יום ה' יב מנ"א.

מאמרים ומחקרים באנגלית

Rav Hai Gaon's Message to the Ever-Shifting Centers of World Jewry, The Orthodox Union, New York, March, 1934.

Isaac Elhanan Spector, Guardians of Our Heritage, edited by Leo Jung, New York, 1958, pp. 301–316.

Types of Lectures in the Babylonian Academies. Reprinted from *Essays on Jewish Life and Thought*. Columbia University Press, New York, 1959, pp. 375–402.

Charity and Education, News Service, Published by Commission on Synagogue Relations, New York, March, 1961.

The Development of Yarchei Kallah, The Young Israel Viewpoint Quarterly, Fall, 1961, pp. 10–16.

The Mishnah as Viewed by the Amoraim. The Leo Jung Jubilee Volume, New York, 1962, pp. 155–173.

In the Light of the Divine, The Jewish Horizon, March-April, 1963, pp. 4–5.

An Exchange of Correspondence: David Ben Gurion and Samuel K. Mirsky, trans. by M. Mantel, *ibid.*, June, 1963, pp. 4–6.

Hai Ben Sherira, *Encyclopedia Britannica*, Vol. 10, 1964, p. 111.

Landau, Ezekiel, *ibid.*, Vol. 13, p. 642.

Kook (Kuk), *Abraham Isaac*, *ibid.*, Vol. 13, p. 478.

The Living Legacy of Rabbi Abraham, Exponent of Religious Nationalism, The Jewish Observer, September, 1966, p. 18, 19, 23.

Jewish Codes, Jewish Book Annual, Vol. 23, 1965–1966, pp. 55–63.

ממאמריו שנתפרסמו לאחר מותו

מגילת חיי, תולדות חיי... כתובות בידי עצמו, "הדאר", שנה מז, גל.
 א, עמ' ד-ה; גליון ב עמ' לא-לב (המאמר נתפרסם בהשמטות בשם "מגילת
 חיים" ב"הצפה", ה' תשרי, תשכ"ט).
 נס ומעש בשלבי הגאולה; מדיוני הכנס העיוני על "משמעות התגלותה
 של ישועת ה' בגיבורים", שהתקיים ביום א', א' מנחם-אב, תשכ"ז, בהיכל

שלמה... מטעם חבר המועצות הדתיות ו"היכל שלמה" תל אביב, תשכ"ח.
 שירה ואמונה, "שנה בשנה" (מתוך "נס ומעש בשלבי הגאולה"), עמ'
 187—190.

שבלי הלקט השלם. הערוגה השלישית. סדר ברכות, ספר זכרון לשמואל
 ק. מירסקי, ניר-יורק, תשל"א.

מבחר מאמרים על שמואל ק. מירסקי לאחר מותו

הרב פרופ' שמואל קלמן מירסקי ז"ל, "פנים אל פנים", גליון 439—440,
 י"ד בתשרי, תשכ"ח, עמ' 10.

(אגב), איש סגולה, "הצופה", כ"ח אלול, תשכ"ז.

אוגרפלד, מ., הסופר, "הצופה", ל' תשרי, תשכ"ח.

ברגר ישעיה, הרב שמואל קלמן מירסקי איננו, "הדאר", שנה מו, גליון
 לט, עמ' 592—593.

דברים לזכרו (באסיפת איכרה מטעם ההסתדרות העברית באמריקה
 במלאת "שלושים" למותו): יהודה פילטש — מירסקי האדס; שמואל מ.
 בלומנפילד — העסקן העברי; הרב ד"ר שמעון פדרבוש — שוחזר מורשת
 הגאונים; שמעון פולאק — מזיגה של הישן והחדש; ירחמיאל וויינגרטן —
 המתפלא והמתפעל. "הדאר", שנה מז, גליון 2, עמ' 67.

הלוי, הרב אהרן, לזכר שלשה שהלכו (א)... "שנה בשנה", תשכ"ט,
 עמ' 375—376.

זיידמן, הלל, המחנך, "הצופה", ל' תשרי, תשכ"ח.

ליף, חיים, מן העבר אל ההווה, "בצרון", שנה כ"ט, חוברת ב', חשוון
 כסלו, תשכ"ח, עמ' 117—118.

— דרכו של הרב ד"ר שמואל ק. מירסקי כסופר וכחוקר, ספר הזכרון
 ...תשל"א.

פדרבוש, הרב ד"ר שמעון, חוקר נפלא ואיש המעשה, "אור המזרח",
 כרך י"ז, ניסן, תשכ"ח, עמ' 81—83.

שרפשטיין, צבי, במערכות החיים: הרב שמואל קלמן מירסקי ז"ל
 (דברים שנאמרו באסיפת האבל לזכרו של המנוח באולם ההסתדרות העברית),
 "הדאר", שנה מ"ז, עמ' 30—31.

(הביבליוגרפיה של כתבי הרב שמואל ק. מירסקי והמאמרים עליו כוללים רוב
 הערכים והחומר בעברית. הרשימה אינה כוללת את פירסומיו באידית וכן גם ההערכות
 שנכתבו עליו בלשון זו ובאנגלית. התיקונים והמילואים נעשו על ידי אלעזר הורביץ
 וחיים ליף.)